

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ' אדר ב' תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין קכ.
דף היומי בהלכה: מסעיף ל"א עד סעיף ל"ד.

מוסר: חפץ חיים 'וכאשר נחפשה' עד הקדמה 'ונראה פשוט'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הדף היומי בהלכה

מהו 'שיתוף מבואות'?

מהחצרות אל המבוי, ולהיפך, עד שיעשו כל בני החצרות הפתוחות למבוי 'שיתוף מבואות'. ואם אחת החצרות לא השתתפה בשיתוף המבוי, אסור לכל בני החצרות לטלטל מהחצרות למבוי, ולהיפך. ואף אם בפתח החצר שלא השתתפה יש צורת הפתח עם דלת - אין הדבר מועיל להפרידה מהמבוי.

[שו"ע שסג, לא, ומשנ"ב קכז; ביאורים ומוספים דרשו, 129]

דוגמה להבהרת ההלכות דלהלן, העוסקות ב'מבוי': מבוי המוקף במחיצות משלושה צדדים, כגון צפון, מערב ודרום, והצד הרביעי, המזרחי, פרוץ, והוא מכונה 'פתח המבוי'. וכפי שלמדנו, חכמינו ז"ל אסרו לטלטל חפצים ברשות היחיד כזו, והתירו זאת על ידי הצבת 'לחי' או 'קורה' בפתח המבוי.

אולם, גם לאחר הצבת לחי או קורה, אסור לטלטל חפצים

הדף היומי בהלכה

האם ניתן להעמיד 'לחי' באמצע 'מבוי'?

לטלטל במבוי רק עד הלחי או הקורה. ואינם מתירים את החלק הפנימי של המבוי אלא כשיש בו בפני עצמו את כל תנאי מבוי המפורטים בסימן זה. וכמובן, ניתן לעשות שיתוף מבואות לחלק הפנימי בנפרד, ובני החצרות הפתוחות לחלק החיצוני של המבוי אינם שייכים לשיתוף זה.

[שו"ע שסג, לא-לב, ומשנ"ב קכז, קכח וקלב]

בהמשך לאמור: 'מבוי' שהציבו 'לחי' או 'קורה' באמצעו מלבד הלחי או הקורה שבפתחו - אין הדבר מועיל להחשיב את המבוי כשני מבואות, וחובה לעשות שיתוף מבואות לכל בני החצרות יחד, ככל המבואות; ואם לא עשו שיתוף מבואות לכל המבוי יחד, אסור לטלטל מהחצרות אל שני חלקי המבוי.

ואם הציבו לחי או קורה רק באמצע המבוי, ולא בפתחו, מותר

כיצד ניתן לחלק 'מבוי' לשני מבואות?

לטלטל מזה לזה.

ואם הדורים בחלק הפנימי יכולים לצאת לרשות הרבים רק דרך החלק החיצוני של המבוי - יש אומרים שחובה לעשות שיתוף מבואות בין שני החלקים, ואם לא עשו כן, אסור הטלטול בכל המבוי; ויש אומרים שאינם צריכים לעשות שיתוף ביניהם.

[שו"ע שסג, לא, ומשנ"ב קל-קלא; ביאורים ומוספים דרשו, 129]

'מבוי' שחילקוהו לשנים על ידי 'פס' ברוחב ארבעה טפחים או שני פסים בכל רוחב שהוא (ראה שו"ע לעיל, ב), או על ידי 'צורת הפתח'; וכל אחד מחלקיו עונה לתנאי המבוי המפורטים בסימן זה - ניתן לעשות שיתוף מבואות בנפרד לכל חלק של המבוי, ואזי אסורים לטלטל חפצים מחלק אחד של המבוי לחלקו האחר; וניתן לעשות שיתוף מבואות לשני חלקי המבוי, ואזי מותר

על דא ועל הא

**חמותי לוחצת, והנה גם חמי על הקו. "פרויקה
אל תמצמין, היידיה, תעשה זכרון דברים,
אנחנו מאחוריך. וכדאי שתדבר עם הוריק,
אולי גם הם ישחררו כמה לירות..."**

מוזיתור לא מפסידים - הסופר ר' קובי לוי מגולל סיפור מרתק שהגיע לשולחנו

כל כך חושק בה.

...ושתבין, המוכר ביקש סכום גבוה ביותר. 2.2 מיליון ש"ח, זה דרש ממני להוסיף עוד 150,000 למשכנתא המנופחת ממילא. סגן מנהל הבנק אמר לי - תוך כדי שיחה עם בעל הדירה - שלדעתו לא תהיה בעיה ותוך יומיים שלושה הבנק עומד לצידי עם התוספת המבוקשת. עיניה של אשתי נתלו בי ודחקו בי כאומרות: 'נו פרויקה, נו פרויקה, תעשה איתו זכרון דברים, גם בחלום הכי ורוד שלנו לא חשבתי שנזכה להכנס בשערי הדירה המהממת הזו...' ניסיתי להוריד 50,000 שקל מהמחיר, והלה היה עקשן. "בשום פנים ואופן לא! שני מיליון מאתים אלף! אם מתאים לך, עושים עכשיו זכרון דברים ויוצאים לדרך. מחר בבוקר שנינו אצל העורך דין, תכין מקדמה יפה, ושלוש על ישראל".

פתאום חמותי על הקו.

"פרויקה אל תחשוב פעמיים, תפסיק להסס ולהתמקח איתו בשביל 20,000 פחות או יותר לא מפוצצים עיסקה שכזו, שתתן לכם הרחבה, הרווחה והמון שמחת חיים. צא מקופסת הגפרורים והיכנס לארמון, פרויקה. בעלי אומר שהוא מוכן להעביר לכם 10,000 שקל כדי להקטין את הנזק..."

חמותי לוחצת, והנה חמי על הקו. "פרויקה אל תמצמץ, הבת שלי רוצה את הדירה, היידיה תעשה זכרון דברים, אנחנו מאחוריך,

- - שלום לך, הרב לוי.

ירדתי במדרגות של הדירה המיוחדת והמטופחת ולבי נצבט בקרבי. הלוא זה בדיוק המעון הנכסף שחיפשתי וחלמתי שנים לא מעטות, כדי לשכן בו את בני משפחתי ההולכים ותופשים נפח בלי עין רעה. כשמברכים "כן ירבו" מתכוונים - ברוך השם - אָלֵי. ועכשיו, מדרגה אחרי מדרגה, אני צריך לעשות עם עצמי מאבק פנימי לא פשוט. לוותר או לא לוותר. ואם לוותר, מי מכריח אותי? שהצד ההוא ירד מהעץ ויחפש אלטרנטיבה אחרת... למה דווקא אני?!

ואם לא לוותר, אז רגע רגע, מי שמך בעל-הבית על העולם? מי התיר לך להשתמש בכח הפיננסי היותר מוצלח שיש לך כרגע, כדי לדחוק את המתמודד הנוסף?

בקיצור, הרב לוי, מדובר בדירה בת חמישה חדרים, קומה שניה, עם מעלית. לובי הבניין מאד מאיר עיניים. החדרים גדולים, הסלון משקיף לנוף ירקרק עם אופק של שמים אינסופיים, המטבח רחב-ידיים עם פינת אוכל שהיא הרבה-הרבה יותר מפינה. בקיצור, הבית החביב הזה מתאים כמו כפפה ליד למשפחתנו. כל צורך של כל ילד נענה בהרווחה, כולל חדרון עבודה קטן בשבילי צמוד למרפסת הענקית... אתה יכול להבין את מפח הנפש, והאכזבה העמוקה שתקפה אותי עקב החלטה לא להכנס לעסקה, שאני

וכדאי שתדבר עם הוריק אולי גם הם ישחררו כמה לירות".
עכשיו גם חמי לוחץ, דמעה קטנה בעינה הימנית של אשתי,
ואני נכנע.

או. קיי, אני אומר לו, נעשה זיכרון דברים על 2.2 מיליון
ושיהיה לברכה. רק תסביר לי למה אתה לא מוריד כמה גרושים
מעל המחיר נקוב, שאלתי את המוכר.

"תקשיב פרויקה, יש לי קונה רצינית, שמוכנה לשלם שני
מיליון מאה חמישים אלף. עקרונית סגרת אתה, אבל לא חתמנו
חוזה ולא זיכרון דברים. סיכמנו שאם היא תשיג את הסכום תוך
חודשיים-שלושה, נסגור. דא עקא שהמשכנתא שלה מעוכבת
המון זמן ע"י הבנק", הסביר לי.

מדוע? שאלתי.

"תראה פרויקה, מדובר באשה אלמנה עם מספר ילדים, היא
עדין בתוך שנת האבל, בעלה נפטר לא מכבר, והדירה מחולקת גם
ליורשים, עפ"י ההלכה והחוק גם יש להם חלק בדירה. עכשיו הם
מנסים לשנות את צו-הירושה, כדי להוציא את הבנים בהסכמתם
כמובן, מן הירושה, אבל העסק נמשך ונמרח כבר ארבעה חודשים
וחצי, ואני די לחוץ. והנה הגעת, הוספת מעליה סכום נאה של
חמישים אלף ובשעה טובה סוגרים", עדכן המוכר.

אלמנה? אלמנה מהפכת בחררה ואתה לא מעדכן אותי? זה
נשמע לא טוב, טענת.

המוכר, יהודי חביב וירא שמים קצת מבין ענין, משיב לי:
"תשמע, שנינו יראי שמים, אתה אומר שהיא מהפכת בחררה
ושאתה לא בסדר. שומע. מה יותר נכון וראוי מאשר להרים טלפון
לרב שלי שהוא מורה הוראה, ונשמע מה יש לו לומר בנידון".

אמר ועשה. ורבו מעבר לקו שואל מפה, חוקר משם, בודק
אי שם, פותח ספר, חוכך בדעתו ופוסק: "עפ"י הנתונים היבשים
שהשמעתם, אין כאן שום איסור של חטיפת החררה מידי המהפך
בה, אין שום מניע שלא תסגרו את העסקה ביניכם. בהצלחה".

"יופי שמעת, הבה ונסגור את הפרטים בינינו", דחק בי המוכר.
גם לי יש רב, וגם הוא מורה הוראה, השבתי למוכר. רבך השיב
כפי שהשיב, הבה נשמע מה אומר בנדון רבי ומורי.

הפלא ופלא כבוד הסופר, גם רבי ומורי, שהוא דיין מיומן וותיק
משיב באותה רוח דברים. "עפ"י ההלכה אין שום מניע שתבצעו
את העסקה, כרגע - עפ"י הדין - החררה בידך...". הרב שלי פסק
מדיבורו, נשם עמוק והוסיף את המשפט הבא: "נכון, ההלכה
לצידך ואף אחד לא יבוא בטענה כלפיך אם תרכוש את הנכס,
אלא שיש כאן צד של צער אלמנה. קרוב לוודאי שכשהיא תשמע
שהדירה נמכרה והכל בגלל העיכובים של הבנק או הרשויות
שאינן בכוחה כרגע לגבור עליהם, היא תזיל דמעה. וכי חסרות
דירות בעולם? למה להתעסק עם דמעתה של אישה מיוסרת?"

עיניה של רעייתי הפכו רכות ונוגות.

המוכר אף הוא נאלם דום.

לחצתי לו יד בחום רב, וסיכמתי את המפגש בינינו: אתה איש
יקר, ודירתך נפלאה ועונה בדיוק על מה שחלמנו ורצינו, וברוך
השם גם מבחינה כספית יכולנו להתמודד עם המחיר. אבל דמעה
של אלמנה. אתה מבין?"

ר' לוי, עיין בפתח דבריי. ירדתי במדרגות עם לב צבוט ומכווץ.
מצד אחד חשתי מאוכזב ושבור ומצד שני מעודד עם תחושת
הצלחה שגברתי על היצר. אבל הדירה, אווץ, הדירה החלומית,
חמקה מבין אצבעותי.

פרק ב'

אגלה לך, שיש לי תפקיד מסוים במוסד ציבורי חשוב. למחרת
בבוקר ערכתי בדיקה יסודית מה בעצם מעכב את המשכנתא של
הגברת. נו טוב, לא נלאה אותך, מדובר היה בכמה פרטים טכניים
תקועים, ולאחר שהפעלתי לחץ וקשרים מסוימים במקומות
הנכונים הבטיחו לי שהעסק שלה מתקדם. נשמתי לרווחה.

אחרי הצהריים אחד, בעוד הנני משרך רגלי לכיוון דירתך,
המכונה בז'רגון המשפחתי קופסת גפרורים, ידיד שלי - מנחם -
על הקו. "פרויקה, באיזה רחוב אתה נמצא?"

נכנסתי כרגע לתחילת רחוב החבצלות. "עצור במקום..." הורה
לי. משמאלך בנין מספר ארבע, עלה לקומה ראשונה, דפוק בדלת
השמאלית של משפחת ירדני, הם מוכרים את הדירה, עוד לא
שמו שלט, לך תציץ".

אדון 'קוטף סיפור', נכנסתי לדירה וכמעט נפלתי מהתרגשות.
דירה יותר רחבה ונוחה מן הקודמת, הנוף יותר מרשים, היא
קרובה למוסדות החינוך של ילדי ולקהילה שלי. בקיצור, אם
ההיא היתה 100% מתאימה לנו, זו הנוכחית מתאימה במיליון
אחוז, אם יש דבר כזה.

וכמה רוצה כבודו? שאלתי את ירדני המוכר.

"1.8 מיליון וסוגרים", אומר לי ירדני.

כעבור רבע שעה נכנסה אשתי, עשתה סיור זריז, תלתה בי
עינים דוחקות והבנתי הכל. מיד עשינו זכרון דברים. ועכשיו
לסיכום הדברים - שים לב: מצאתי דירה גדולה ונוחה יותר,
במחיר הרבה יותר זול, באיזור הרבה יותר נוח מבחינת הכל, והכי
חשוב, לא היפכתי בחררה למרות שהתירו לי. חכה רגע ר' לוי, לא
סיימנו...

פרק ג'

יצאנו רעייתי ואני מן הדירה מרוצים עד השמים, זיכרון
הדברים בכיסי, המשכנתא תצטמצם בהרבה. הפינוי של ירדני
זריז. צלצול בפלאפון הכשר שלי. על הקו האלמנה: "רצייתי לבשר
לך שכרגע הזרית לנו את המשכנתא, ואנחנו בדרך לחתימת
חוזה. תודה רבה לך מכל הלב".

(יתד השבוע, א' באדר ב' תשע"ט)

"מה אעשה?" - שאל עורך הדין את הרב. "אני מאמין מכל הלב שרק הקב"ה יכול להושיע אותי, אבל הבטחתי לו בעבר שיותר לא אבקש ממנו שום בקשה!"

הגר"ש שבדרון זצ"ל מתאר מהי 'אמונה פשוטה'

הצהרים, ואחר זמן מה מצאתי בית כנסת. הוא היה ריק מאדם אך לשמחתי הוא היה פתוח. נכנסתי פנימה, ובהיות לבי מר עלי פרצתי בבכי עז שנמשך שעתים ללא הפוגה. בתוך בכיי שאגתי בצעקות: "רבש"ע, אני מוכרח לבקש ממך דבר, ואני מבטיח לך שיותר לא אבקש עוד משהו! אני מאמין שרק אתה היחיד שתוכל להושיעני בעומק צרתי. באתי לבקש ממך שבתי האהובה תישאר בחיים". עוד זמן מה התמוגגתי בבכיי, עד שלפתע חשתי הקלה פושטת בלבי. באותו רגע גמרתי אומר שמהראוי לחזור לבית החולים ולשאלו למצב בתי. בשובי לבית החולים, ליד מיטת בתי מקדם הרופא את פני: דבר פלא מאוד מוזר אירע לנו. היא פקחה את עיניה. הרופא לא היסס וערך לה בדיקה, ובסיומה אמר לי: תראה, יש תקוה.

למחרת בבוקר כשחזר שוב האב לבית החולים היא כבר ביקשה מעט מים. כך החל תהליך מופלא של שיקום הילדה, שכעבור שבועיים כבר ירדה מן המיטה. משהגיעה למצב זה החליטו מיד לעשות לה בדיקות יסודיות, והתוצאות הדהימו את כולם: נס ופלא! אין שום דבר! הרופאים השתוממו ממש ואספו את כל רופאי העיר כשהם מציגים בפניהם את הצילומים הראשונים לעומת הצילומים החדשים, וכולם הפטירו ואמרו שאין זה אלא נס משמים.

סיים עורך הדין את סיפורו ואמר לרב: עתה הלא שמעת, הבטחתי לה' שלא אבקש יותר, ואיך אוכל להפר הבטחתי? אמר לו הרב: אין בכך כלום. וכי חושב אתה שה', היחיד מכולם שיכול להושיע, יותר מאחור למול תחנוני בניו שיכולים ליושע רק ממנו? בקש בקשותיך והתחזק במעשיך וה' הרחום והחנון ייעתר לך. מששמע כך הלך והתפלל שוב, ואמנם תפילתו הועילה לו והוא ניצל מן המשפט ויצא זכאי.

(הרב ב' הלחמי, יתד נאמן שמיני תשס"ט)

שח הגר"ש שבדרון זצ"ל באחת מדרשותיו: הבה אתאר לכם מהי אמונה פשוטה המביאה לייחוד ה' מושלם. מעשה זה שמעת מת"ח נודע אודות עו"ד ידוע באנגליה, שהיה שומר תומ"צ אך לא היה מהדר במצוות. באחד הימים הוא מופיע בפני הרב ובפיו שאלה: נמצא אני בצרה גדולה בעקבות משפט גדול שמתנהל נגדי, בגין הגנה שהענקתי ללקוח רמאי שהפיל אותי בשקריו, ואינני רואה מוצא מלבד לפנות לבורא העולם, שהוא היחיד שיכול לחלצני ממיצר במצב כה מסובך.

מששמע זאת הרב הגיב בחיוב: מצויין! אם כך תפנה אליו, לאביך שבשמים, ובקש ממנו רחמים. בוודאי יעתר לתפילותיך. השיב לו אותו יהודי: זו צרתי! אכן מאמין אני בכל ליבי שהוא היחיד המושיע, אך הבטחתי לו כי יותר לא אבקש ממנו ישועה... ואיך לא אעמוד בדיבורי?

משהבחין אותו יהודי כי הרב מתקשה להבינו, פתח לפניו את צפונות ליבו והחל לספר: לפני מספר שנים הוזמנתי לאוסטרליה לצרכי עבודה. יצאתי לשהות של ששה-שבעה חדשים, לקחתי עמי בנסיעתי את בתי היחידה והאהובה שהיתה אז בת שבע שנים. בהיותנו שם באוסטרליה חלתה לפתע הילדה, ולאחר סדרת בדיקות התברר כי מדובר במחלה קשה ביותר. מיד פתחו בסידרה של טיפולים, אבל עברו כמה שבועות ומצבה הלך ונעשה גרוע יותר ויותר, עד שיום אחד - היה זה בשבת - אמר לי הרופא כי מצבה קריטי ולא נותרו לה אלא שעתים-שלוש בלבד לחיות. הייתי מזועזע ונחרד לשמע הבשורה הנוראה, ולא ידעתי כיצד אוכל להושיע לבתי היחידה. בצר לי נזכרתי כי יש יחיד בעולם שממנו ניתן לבקש אפילו אם חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, והחלטתי ללכת מיד לבית הכנסת.

הרבה לא ידעתי אודות יהדות, זולת זאת זכרתי, שביום שהייתי בר מצוה לקח אותי אבי לבית כנסת והנחתי תפילין. לא השתהית, והתחלתי לחפש בית כנסת. היה זה כבר שעת

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

"אילו היו אומרים לך לפתוח ולסגור את הפה במשך חצי שעה - היה נתפס לך החיך! היית מקבל התכווצות שרירים! אז איך הוא עשה זאת?!"

רבי יעקב גלינסקי זצ"ל מסביר לפרופסור איך בחורי ישיבה מסוגלים להתנדנד מול הגמרא במשך שעות כה רבות...

"זאת החיה אשר תאכלו..."

סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: זכיתי לביקורו של פרופסור מהטכניון, טרח ובא מחיפה לחדרה, כדי להתווכח. הבהרתי לו שאין לנו מכנה משותף, הצבעתי בפניו על דברי הגמרא במסכת ברכות (ז' ע"א): "מורגל היה בפי חכמי יבנה: 'אני בריה, וחברי בריה'. פירש רש"י: אני, העוסק בתורה, וחברי עם הארץ, כשם שהוא אינו מתגדר במלאכתי כך אני איני מתגדר במלאכתי".

אני איני מנסה להתווכח איתך בענייני התמחותך, מכיר אני בבורותי בהם, כך אל תנסה להתווכח עימי בענייני דת, כיון שאוכיח לך כמה בור אתה בהם!

סבר וקיבל. ראה איך התלמידים שוקדים על תלמודם, באיזו התלהבות וריתחא דאורייתא, כשהוא אינו מבין אפילו את השפה, אינו יודע מושגים בסיסיים. רק דבר אחד התמיה אותנו: "אמור לי, איך יכולים הם לשבת כך ארבע שעות ביממה ולהתנדנד, קדימה ואחורה, קדימה ואחורה? אני הייתי מקבל נקע, פריצת דיסק!"

אמרת: "טוב שהזכרת לי! הגעתי לכאן ברכבת. עליתי בתחנת ארלוזורוב וירדתי בחדרה. מולי ישב בחור חילוני, אתה ודאי יודע, בין המושבים יש שולחן קטן, הוציא מתיקו כריכים וירקות, בלי עין הרע, וכל הדרך לעס ובלס. שמע, הבאתי איתי ספר, אבל לא יכולתי להתיק את עיני ממנו. הלסת עלתה וירדה, עלתה וירדה, והלסת טחנה וטחנה. אילו היו אומרים לך לפתוח ולסגור, לפתוח ולסגור חצי שעה, היית מקבל עווית, היה נתפס לך החיך, התכווצות שרירים. איך הוא עשה זאת?!"

הפרופסור לא הבין: "שמע זו לא הייתה סתם תנועה, הוא אכל, לעס!"

"אז מה", לא הבנתי: "אילו הייתה שם נסורת, לא היית מקבל נקע בלסת?"

"אבל הוא אכל, הוא נהנה!" מחה.

"והבחורים האלו, היודע אתה כמה הם נהנים?!"

אה, הוא הבין. לא בדיוק, אבל את הכיוון.

('והגדת')

"הייתי במכירת חמוץ אצל מרן הגר"נ שליט"א, כשהגיע יהודי והביא חבילה עם ביסקוויטים ובשעת המכירה שם אותם על השולחן של הרב, וכל השולחן התמלא באבקת ביסקוויטים... היה מחזה לראות את השלווה של הרב"

הגאון רבי משה שטיין מדייני ביה"ד של בעל ה'שבט הלוי', בראיון מיוחד על מכירת החמוץ עם מרן הרב שך, והתקנות של בעל ה'שבט הלוי'

לקראת שבת מלכתא ויקרא חלק א' מיוחד לחג הפסח, להזמנות: 02-560-9000

כך נקמו הצפרדעים בשכן שהתנכל לשיבה, הריקוד החסידי בחדרו של מרן הגרא"מ שך זצ"ל, וכיצד חוללו מילים בודדות מהפכה בלבו של יהודי

עורך גיליון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן עם טעימות קצרות מגיליון פרשת שמיני

בהתלהבות, כאשר 'נקמו' באדם שהביא לפינוי מבנה של שיבה, ואילצו אותו לעזוב בבושת פנים את מקום מגוריו. עומק נוסף בפסוק 'להבדיל בין הטמא לטהור', מתגלה לנו באחד הסיפורים המעניינים בגיליון. גם מה שנראה לנו לעיתים כ'טמא' ורחוק, בעצם איננו כלל כזה. רק תחדור לפנימיותו, ותגלה שלמעשה הוא טהור. כך אירע באחד מהסמינרים של ארגון ערכים, עם אחד השכנים שהתלונן במשטרה כי הרעש הבוקע מהמקום מפריע לו, אולם לאחר מספר מילים בודדות שחממו את לבו היהודי, הצטרף בעצמו לחבוש את ספסלי ההרצאות... ועוד בגיליון: המחזה הנדיר שנראה באחד הימים בביתו של מרן הגרא"מ שך זצ"ל - מספר אברכים חסידיים רוקדים בחדרו לקול ניגון חסידי, בעוד רבינו יושב ומוחה את כפיו בהתלהבות... מה אירע עם הבחור המבוגר שלא הסכים לדבר עם מרן הגר"ח קניבסקי בצעירותו, כיצד בוטלה גזירת גירוש בזכות סירב לשתות חלב עכו"ם, ועוד ועוד...

בפרשת שמיני אנו למדים על סוגי הבהמה והחיה הטהורים והטמאים, ועל הציווי להתקדש בענייני אכילה. בגיליונו השבוע מופיעים לקט נבחר של עובדות, אמרות והדרכות מגדולי ישראל על קדושת האכילה ועל הנהגותיהם המעודנות והאציליות ב'זה השולחן אשר לפני ה'. בין השאר נקרא על מנהגם של מרן החזו"א והגר"ש אלישיב זי"ע שלא לסעוד בפני שום אדם מלבד בני משפחתם הקרובים. וכיצד 'התחמק' מרן הגר"ש מרב חשוב שהתעקש לשהות במחיצתו בסעודת מלווה מלכה. מדוע הורה מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א לבעל תשובה לגלח את זקנו, והמעשה שסיפר אודות בחור מופלג בתורה שביום בהיר הפסיק להבין את תלמודו, ורק בהיותו בגיל תשעים נודעה לו הסיבה לכך. הצפרדע - שרץ האסור באכילה, אולם גם היא ממלאת רצון קונה באהבה. מלבד התפקיד המפורסם שמילאו הצפרדעים במצרים, נקרא בגיליון על שליחות נוספת שמילאו צפרדעים

מעמד כבוד התורה לסיום מסכת חולין יתקיים ביום שני הבא בטבריה

מחזקים את התורה ולומדיה בעיר טבריה

על מנת לחזק את קדושת העיר טבריה כנגד ניסיונות לקעקע ח"ו את שמירת התורה והמצוות בה הודיעה ההנהלה העולמית של דרשו, על קיום מעמד סיום מסכת חולין בסדר הלימוד של הדף היומי בבלי בעיר טבריה. לחזק התורה ולומדיה ולתת כבוד ויקר לשומרי התורה והמצוות ולמקיימים דבר ד' בעיר טבריה שבה חיו וטמונים מצוקי ארץ והתנאים הקדושים. סניף דרשו בטבריה זכה לעדנה בשנתיים האחרונות, עם ייסודם של שיעורים רבים על פי סדר הלימוד של הדף היומי בהלכה אשר נוסד על ידי דרשו בהוראת גדולי ישראל. הסניף המקומי מקיים

המעמד הגדול יתקיים אי"ה ביום שני כ"ה אדר באולם 'מופת' • ההנהלה העולמית של דרשו הודיעה על מענק מיוחד לפתיחת עוד עשרות שיעורי הדף היומי בטבריה • בנוסף, אושרו מילגות מיוחדות לנבחני הדף היומי תושבי טבריה • "לחזק התורה ולומדיה בעיר התנאים הקדושים" במעמד גדולי ישראל, רבני העיר, ראשי הכוללים וראשי הקהילות, יתקיים ביום שני הבא סיום מסכת חולין על פי סדר הלימוד של הדף היומי ברוב עם בעיר טבריה, לחזק ולעודד את לומדי התורה ואת כלל ציבור שומרי התורה והמצוות בעיר

פעילות עניפה של ריבוי לימוד התורה והקמת ופתיחת עשרות שיעורים במשנה ברורה.

בעת הזאת, אשר הדאגה מרובה אודות חילול שם שמים הנעשה בעיר קדושה זו, פנו מנהלי סניף דרשו המקומי להנהלה העולמית של דרשו, לקיים אירוע קידוש שם שמים כביר לכבוד התורה ולומדיה לסיום מסכת חולין הנלמדת במסגרת הדף היומי בבלי.

"זו העת - אומרים רבני העיר - לריבוי כבוד שמים, ולהבאתה של בשורת הלימוד בדף היומי בבלי במסגרת תכניות דרשו, לעיר טבריה, להרבות לימוד התורה וכבוד שמים בעיר זו"

עם קבלת ברכתם של גדולי ישראל שליט"א, הודיעה הנהלת דרשו על קיומו של המעמד הכביר לכבוד התורה ולומדיה בעיר טבריה ולקיום סיום מסכת חולין בסדר הלימוד של הדף היומי, כמו כן יוענקו מלגות פתיחה מיוחדות להקמת עשרות שיעורים

חדשים בדף היומי בבלי בכל רחבי העיר וטבריה. בנוסף, על מנת לעודד את לומדי התורה בטבריה, יזכו תושבי העיר לכניסה מיידית למבחני הדף היומי בבלי של דרשו לקבלת מלגות מלאות ללא תקופות המתנה וללא הגרלה. כך יתרבה כבוד התורה וכבוד שמים על ידי תושבי העיר ואשר בכוח התורה יזכו לקדש שם שמים.

המאור שבתורה יחזיר למוטב את כל המערערים ח"ו על קיום מצוות התורה וישיבתם של הקהילות בעיר טבריה, ועל ידי ריבוי כבוד שמים, יזכו לשוב בתשובה שלימה ולעשות רצון בורא עולם - אומרים בדרשו.

המעמד הגדול יתקיים א"ה באולם מופת שבעיר טבריה, ובימים הקרובים תבוא הודעה מסודרת לציבור על האירוע הגדול אשר בוודאי יגדיל תורה ויאדירה בעיר הקודש טבריה.

קול העם

בעודנו עומדים ומשקיפים על הבניין, ראינו לפתע בחור רכוב על אופניים, מגיע ועוצר ליד כניסת הבית. תדהמתנו גברה בראותנו כי הוא לבוש בציצית ומגבעת ונראה כבחור ישיבה...

תגלית מרגשת ברחוב ברוננסטרסה 33 בברלין

החומה, ולאחר חיפוש קצר הגענו אל הכתובת. בעומדינו משקיפים על הבניין, לפתע ראינו בחור רכוב על אופניים מגיע ועוצר על יד כניסת הבית. תדהמתנו רבתה בראותנו כי ברוח הנושבת החליקו ציציותיו מתחת חליפתו ועל ראשו מגבעת כאחד בחורי הישיבה. ניגשנו אליו ושאלנו אותו האם זו היא הכתובת ברוננסטרסה 33. "כן", השיב לנו, "וזו כעת הישיבה גדולה דברלין... לפני כמה שנים קמה כאן ישיבה, וכעת עשרות בחורים וביניהם אני לומדים פה". נכנסנו פנימה, ולהפתעתנו הרבה ביהכ"נ "בני ציון" שהיה בחצרה של חמותי נהפך לבית מדרש סואן, וביתה משמש כעת מקום לינתם של בחורי הישיבה. נכנסנו לבית המדרש בדיוק בעת תחילת תפלת המנחה והתחלנו מתפללים בלב הומה רגש. איך בדיוק ביתה מכל הבתים קיבל את הזכות להפוך בית ליושבי אוהלים. "והשב את העבודה לדביר ביתך" קיבל כעת משמעות חדשה. גם בביתה הפרטי של חמותי אפשר היה לקיים תפילה זו. הרסתם והרגתם, נקים כאן בית לאלוקים.

לאחר הגיענו אל א"י התיישבנו עם חמותי וסיפרנו לה את כל הסיפור, כאשר נחלי דמעות זולגות במורד לחייה וסערת רגשותיה מסרבת להרפות. היא הביעה את תודתה לבורא עולם על הזכות שנפלה בחלקה, בהיות חלקת אדמתה באותה ארץ נכרייה, חלקה לבית ד' להפריח את רוח השממה.

(יוסף סורוצקין, טלזסטון - פורסם ביתד נאמן שמיני תשע"א)

בתשרי תשס"ו נסענו אני אשתי ושני ילדי לברלין, מקום לידתה של חמותי, אשר גורשה משם ערב השואה בהיותה אך בת 12, ב'קינדר טרנספורט' המפורסם. בשנת תשנ"ו חזרה חמותי לברלין במסע שאירחה ממשלת גרמניה למען ניצולי שואה נתיני מדינתם. בבואה לברלין הלכה חמותי לחפש את ביתה אשר בו גדלה עד לפרוץ המלחמה, ובזמן קצר איתרה אותו. ברוננסטרסה 33 היה עדיין חקוק בזכרונה ככתובת ביתה. היא זיהתה מיד את בית הכנסת שעמד בחצרם האחורי, שעל שערו התנוסס השלט שומם ומעורער, זנוח ומיושן. אך יפה היה גורלו משאר בתי הכנסת באזורו אשר לא שרדו את ליל הבדולח הנורא. "בני ציון" ניצול באותו הלילה בשל היותו קרוב למפעל תחמושת, וחששם של הנאצים ימ"ש מפני התלקחות המפעל.

עמדה לה חמותי בפנינת הרחוב והשקיפה על ביתה, אך אומץ לבה לא עמד לה כדי להקיש על דלת הבית, ביתה שלה, אשר עתה גרו בו זרים. עתה שנסענו לברלין, ביקשה חמותי מאתנו כי נוایل לפקוד את ביתה לראות מי דר שם כעת ומה מצב ביהכ"נ אשר היה בחצר האחורית. היא ציידה אותנו בכתובת - ברוננסטרסה 33 ויצאנו לדרך.

בהגיענו לברלין תכף יצאנו למסע רגלי אל עבר הכתובת, אשר הינה במזרח ברלין, החלק הקומוניסטי של העיר קודם נפילת

לדבר לשון הרע כדי להשקיט מחלוקת - מתי מותר, וכיצד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

המספר ואת השומעים מדינה של גיהנם. (ב) הרואה שיש לראובן שנאה על שמעון, מחמת איזה דבר שעשה לו או שדיבר כנגדו, כתב הח"ח לעיל (כלל ה"ס"ג בהגה"ה) שאם מכוין להשקיט את המריבה ביניהם, מותר לו לומר לראובן ששמעון לא התכוין בכל זה להתריס כנגדו, אלא שסיבת שטותו גרמה לו זאת, ואף שמגנה בכך את שמעון שאומר עליו דברי גנאי, מותר ואף מצוה לעשות כן, כדי להקל בכך את השנאה שבלב ראובן ועל ידי זה תושקט המריבה ביניהם.

פרט חשוב נוסף מדגיש ה'חפץ חיים', שכדי לקבוע מיהו 'בעל המחלוקת' במריבה, צריך שיקול דעת גדול, דהיינו שיתבונן היטב על פי תורה מי הם בעלי המחלוקת. ואם אינו יודע, אזי 'שב ואל תעשה' עדיף. בביאורים ומוספים מביאים מה שביאר בזה החזו"א (אמונה ובטחון פ"ג אות א-ג) שכדי להכריע מבחינה מוסרית מיהו הרודף ומי הוא הנרדף, יש לשקול הדבר בפלס ההלכה, כגון אם מלמדים חדשים הגיעו לעיר וקפצו כולם על החדשים, וטוענים המלמדים הותיקים כי החדשים דוחקים את מקומם ומקפחים את פרנסתם, הרי שעל פי ההלכה קנאת סופרים תרבה חכמה ואינם צודקים בטענתם כמבואר בגמרא (בבא בתרא כא, ב), ומעתה המספר לשון הרע על המלמדים החדשים ומעורר מחלוקת כנגדם, עובר על איסור לשון הרע ומחלוקת.

בסעיף ח' (כלל ח' מהלכות לשון הרע) אנו למדים על ההיתר לדבר לשון הרע על בעלי מחלוקת. ה'חפץ חיים' מדגיש כי היתר זה אמור רק באופן שהמספר רואה שעל ידי שיגלה לפני אנשים את גודל תרמיתם בעניין זה, ויראו שאין הדין עמם, תושבת המחלוקת. אבל בלא זה אין שום היתר לספר עליהם לשון הרע (שהרי לא יצאו מכלל 'עמיתך' מחמת עוון המחלוקת). וממילא צריכים לכוון לתועלת, ותנאי נוסף: "שהדברים שעל ידן הוסכם בדעתו שהם בעלי מחלוקת - ידע מעצמו, ולא יסמוך בזה על שמיעה מאחרים, אם לא שנתברר לו שהוא אמת", וכמו כן, אם יש לו דרך אחרת להשקיט את המחלוקת, אסור לו לספר לשון הרע עליהם.

בביאורים ומוספים מביאים שתי דוגמאות לסיפור לשון הרע על בעלי מחלוקת, שעשוי להשבית את המחלוקת:

(א) כתב הח"ח לקמן (לשון הרע כלל י"ס"ו) שאם רואה שראובן רוצה לגנות את שמעון בפני אנשים, מותר לו [בתנאי ההיתר המנויים בבאמ"ח שם ס"ק כב], להקדים ולספר לפנייהם את גודל העוולה של ראובן, שמגנה את שמעון על לא עוול בכפו, כדי שכאשר יבוא אחר כך ראובן ויספר לפנייהם את דברי הגנאי, לא יתקבלו דבריו, אלא אדרבה יוכיחוהו על כך שמגנה את שמעון בחינם, ובזה יציל את שמעון מצער וכלימה, וגם יציל את ראובן